

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA VÝTVARNÉ KULTURY

MŮJ MIKROSVĚT
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KLÁRA NĚMEČKOVÁ
VIZUÁLNÍ KULTURA SE ZAMĚŘENÍM NA VZDĚLÁVÁNÍ

VEDOUCÍ PRÁCE: MGA. ET MGR. STANISLAV POLÁČEK
PLZEŇ, 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni 30. června 2017

.....
vlastnoruční podpis

Tímto bych chtěla poděkovat panu MgA. et Mgr. Stanislavu Poláčkovi za cenné rady, užitečné připomínky a trpělivost v průběhu tvorby mé bakalářské práce a mé rodině za podporu.

ANOTACE

Cílem mé bakalářské práce je vytvoření sedmi maleb středního formátu a objektu na téma „Můj mikrosvět“. Pro malby i objekt mi byly předlohou fotografie pořízené v Anglii. V teoretické části popisuji hledání té správné cesty, realizaci praktické části bakalářské práce, poukazuji na důležitost barevné kompozice, představuji výsledné obrazy a také se zabývám inspiračními zdroji a využitím tématu ve výchovném procesu.

Klíčová slova

Můj mikrosvět, malby, barevná kompozice

ABSTRACT

The aim of my bachelor thesis is to create seven middle-sized paintings and the object for a theme „My microworld“. My models for the paintings and the object were photographs made in England. In theoretical part I describe finding of the right way, realization of the practical part of bachelor thesis, I refer to the importance of the colour composition, I present the final paintings and I also deal with inspirational sources and the application of this theme in the educational process.

Key words

My microworld, paintings, colour composition

Úvod

Jako téma mé bakalářské práce jsem si vybrala Můj mikrosvět. Jediné, co jsem od začátku věděla, bylo to, že chci prostřednictvím mé tvorby vyjádřit svoje pocity a prožitky, které často jako introvert nedávám svému okolí najevo. Zvolit konkrétní podobu mé práce už bylo složitější a trvalo to poměrně dost dlouho. Z původního plánu malovat abstraktně sešlo, ale nakonec se ukázalo jako dobrý nápad použít pro předlohu mé fotografie z Anglie, kam jsem v létě vycestovala jako au-pair. Mým hlavním cílem bylo tedy zprostředkovat především pomocí barev moji náladu a emoce, které jsem na této cestě prožívala.

1. Před samotnou realizací

Volba tématu

Zvolit si téma bakalářské práce pro mě bylo jednoduché, složitější bylo pak přijít na to, jak toto téma uchopit a jakým směrem se vydat. Téma Můj mikrosvět jako by bylo přesně pro mě. Již na základní škole o mně učitelka říkala, že mám “svůj svět“. Je pravda, že rozhodně nepatřím k upovídaným lidem a každého musím nejdříve poznat, než mu začnu důvěřovat. Na druhou stranu o introvertech se říká, že svoje pocity, emoce, prožívají vnitřně, ale možná o to silněji, než jejich protějšky, extroverti. A právě tyto pocity, emoce, neboli vnitřní svět si vybavím, když se řekne “Můj mikrosvět“.

Hledání cesty

Téma Můj mikrosvět považuji za rozsáhlé, což je na jednu stranu výhoda, ale na druhou stranu se nabízí několik možností, jak toto téma zpracovat. Původně jsem se chtěla vydat cestou abstrakce, protože mi to přišlo jako nejlepší způsob, jak vyjádřit emoce. A tak jsem tímto stylem namalovala několik skic. Když jsem je však přinesla ukázat vedoucímu práce, oba jsme se nakonec shodli, že tento styl pro mě není vhodný. Trochu mě to mrzelo a hlavně jsem byla opět na začátku a nevěděla jsem, jakou podobu budou moje práce mít. Přesto si myslím, že abstraktní malba by pro mě nebyla správnou volbou. Abstraktní umění obdivuji, ale podle mého názoru povedené abstraktní dílo může vytvořit jen opravdu zkušený umělec.

V té době, o letních prázdninách, už jsem byla rozhodnutá, že odjedu do Anglie pracovat jako au-pair, než začne zimní semestr. Chtěla jsem poznat kromě svého světa i ten opravdový. Samozřejmě jsem tam chtěla dále přemýšlet o podobě mé

bakalářské práce a začít na ní pracovat. S vedoucím práce jsme se takto domluvili, a když jsem měla v Anglii vybranou rodinu a byla jsem s nimi domluvená na datumu příjezdu, neměla jsem na co čekat. Těšila jsem se na nově získané zkušenosti, zážitky, i na to, jak budu malovat v jiném prostředí, které mě obohatí.

Realita byla, bohužel, jak už to tak bývá, dost odlišná od mých představ. Přesto některá očekávání se mi vyplnila, alespoň v tom, že jsem poznala opravdový, ale také úplně odlišný svět, jaký v Anglii bezpochyby mají. Také jsem si přivezla několik zkušeností a zážitků. Sice jsem se vrátila dříve, ale toho, že jsem odjela, nelituji. Alespoň jsem se mohla naplno začít věnovat mé práci, protože v Anglii to opravdu moc nešlo.

Když jsem po příjezdu přišla na konzultaci a v podstatě pořád jsem neměla žádný plán, jak s tvorbou začít, byla jsem značně nervózní. Můj vedoucí práce, pan magistr Poláček, mi moc pomohl, když mi poradil, ať použiji fotky pořízené v Anglii. Pak už šlo jen o to, vybrat těch sedm nejvhodnějších, které mi budou předlohou k velkým malbám a zvolit si styl, který bude vystihovat mnou zvolené téma.

Můj mikrosvět tedy konečně dostal konkrétní vizi. Půjde o můj mikrosvět v Anglii. A protože jsme vybrali fotky, které byly skoro všechny pořízeny hned první den po mém příjezdu do Anglie, tak se mi vybavily pouze pozitivní emoce.

Zbývalo vyřešit otázky čím a na co budu malovat. Jako výtvarný prostředek jsem si vybrala tempery, které mi při malbě vždy vyhovovaly. Malovat jsem mohla buď na plátno nebo na sololitové desky. Jako lepší varianta se mi po domluvě s vedoucím práce zdál sololit, a to proto, že je na něj snazší malovat a také už s ním mám díky studiu na pedagogické fakultě zkušenost. Poté jsem se již mohla pustit do samotných skic.

Když se zpětně poohlédnu do doby, než vznikly konečné návrhy, musím přiznat, že to byla dlouhá cesta plná hledání. I když už jsem věděla, co konkrétně budu malovat i na co a čím, tak mi pořád chybělo zvolit si nějaký svůj výtvarný výraz. Na začátku jsem v podstatě jen přemalovala fotky, což bylo málo. Když jsem tyto skicy ukázala panu magistru Poláčkovi, nebyl z nich zrovna nadšený. Dal mi

cennou radu, abych se inspirovala některými malíři, a já jsem tak učinila.

Rozhodla jsem se, že pro hledání konkrétního stylu mých finálních prací použiji grafický program Photoshop. Fotky jsem zkoušela různě upravovat a ty, které se mi líbily nejvíce, jsem použila jako skicy. Když jsem našla styl, který splňoval moje představy, začala jsem skicy malovat.

Předmět tvorby

Pro finální malby jsme s mým vedoucím práce vybrali sedm nejvhodnějších fotografií z mé návštěvy Londýna. Fotografie byly pořízeny den po mém příjezdu do Anglie. S Andreou, aupair, která už tam byla delší dobu, jsme vyrazily na prohlídku Londýna. Ten den bylo opravdu krásně, což v Anglii nebývá zvykem. Přijely jsme metrem k Parlamentu a odtud jsme se vydaly prozkoumat co nejvíce známých míst tohoto kosmopolitního města. Londýn, se všemi svými památkami, monumenty, mosty, galeriemi a atrakcemi na mě zapůsobil opravdu velkolepě. Najednou jsem se ocitla daleko od domova, kde mě nikdo neznal a já jsem se cítila skvěle. Můj mikrosvět se v kontrastu tohoto města se svojí velkolepostí a s davy neznámých lidí, které proudily odevšad, teď zdál být absurdní, ale přesto existoval. Pro mě byl dokonce důležitý natolik, že jsem se rozhodla se o něj podělit v mé bakalářské práci.

2. Realizace

S prvními dvěmi skicami jsem byla spokojená, a tak jsem je šla zkontrolovat s mým vedoucím práce. První skica se líbila, u druhé jsem měla změnit jen pozadí. Byla jsem ráda, že pan magistr Poláček, v mých skicách zaznamenal pokrok kupředu.

Pustila jsem se tedy hned do malování na sololitové desky. Šlo o velké plochy, které jsem musela zaplnit, a tak jsem z toho měla nejdříve strach. Postavy i objekty ze skic jsem musela několikrát zvětšit. Musím ale říci, že to mi překvapivě nědělalo velký problém, spíše naopak. Jakoby pan magistr Poláček, když mi zadával rozměry

sololitových desek, tušil, že mi půjde malovat na velké formáty.

Na sololitovou desku jsem si vytvořila podklad ve formě bílého latexu, ze začátku jsem přidávala i barvy jako žlutou, červenou a černou a vznikla tak světle šedá podkladová vrstva. Později jsem ale usoudila, že stačí vrstva bílého latexu.

Poté jsem si vždy žlutou a oranžovou barvou namalovala obrysy podle fotografií. Nejsložitější bylo na takto velkých plochách dodržet správné proporce. Někde jsou úmyslně zvětšeny oči, ale jinak jsem se snažila skutečné proporce zachovat. A když porovnám skicy s výslednými obrazy, tak je podle mého názoru vidět na velkých malbách zlepšení.

Další skicy mi byly také většinou schváleny, jen jsem ve finální podobě měla provést malé změny. U některých jsem udělala změny sama, podle toho, jak jsem to cítila. Celkově jsem si samozřejmě dala více záležet na velkých malbách.

V průběhu tvorby mé bakalářské práce jsem se utvrdila v tom, že jsem opravdu velký perfekcionista. Na mých obrazech jsem se snažila, aby byly barvy čisté a dostatečně syté. To mě někdy přinutilo k tomu nanášet i několik vrstev. Stejně tak jsem se snažila o správné linie nebo o namíchání správné barvy, které se někdy nepodařilo hned napoprvé. Proto mi práce na každém z obrazů trvala dlouhou dobu, ale nelituji toho. S trochou nadsázky jsem se ze začátku bála namalovat každou čárku. Připisuji to ale i nedostatsku tréninku v malování. S dalšími obrazy totiž strach opadal a já jsem byla v malování sebevědomější. Díky tvorbě mé bakalářské práce jsem tak u sebe mohla zaznamenat velký pokrok.

3. Výtvarné složky mých maleb

Barevná kompozice

„Barevná kompozice nebo barevná skladba je jedním ze základních kompozičních postupů pro uspořádání barev a prvků v obraze. Je spoluurčována

barevným, individuálním názorem autora a jeho emocionální, estetickou soustavou. Uplatňuje se v různých sdělovacích systémech a oborech, protože má obecnou platnost. Autoři používají barevnou kompozici ve fotografii, filmu, malbě, architektuře, hudbě nebo průmyslovém designu.“¹

Nejpodstatnější složkou v mých malbách je barevná kompozice. Barvy jsem volila tak, aby co nejlépe vystihly mojí náladu v zachycený moment na fotografii. Celkově jsem vybírala veselé barvy, protože jsem se v době pořízení fotografií cítila skvěle. Pestrá barevnost by také měla vyjádřit atmosféru Londýna, kde byly fotky pořízeny.

V tomto kosmopolitním městě jsem měla pocit, že je tu všechno možné. Při volbě barev jsem nevycházela ze skutečnosti, ale z toho, jak na mě lidé, objekty nebo místa na fotografiích působili. Barvy jsem tedy volila podle pocitů. Také jsem se snažila o to, aby barvy k sobě ladily a aby měl divák z výsledného obrazu dobrý pocit.

Barvy mají v našem životě nezastupitelnou úlohu. Ovlivňují naši náladu nebo naopak my můžeme pomocí nich vyjádřit to, jak se cítíme.

Je známo, že každá barva na nás nějak působí, má svůj význam. Chtěla bych zde proto uvést význam těch základních.

Žlutá barva

- povzbuzuje, vyzařuje, vyvolává neusměrněnou pohyblivost v myšlení, působí ulehčujícím, osvobozujícím dojmem
- symbolizuje slunce, jas a rozum, vyjadřuje vzrušení, radost a veselí

Fialová barva

¹ *Wikipedie* [online]. Citováno dne [24. 6. 2017]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Barevn%C3%A1_kompozice>

- mystická, nepokojná, žalující, vyjadřuje nároky, starost, osobitost, hloubku
- láska, pravda, vášně, utrpení – kající
- protiklad a napětí červené a modré, dynamismus a statečnost, nese podtóny tajemství a mystiky, potencionální dramatičnosti; symbolizuje důstojnost, povýšenost a utlumenou vášně, ale i citlivost a skrytou touhu

Červená barva

- vzrušující, temperamentní, vyjadřuje prudkost, náruživost a silnou vůli, je mocná, pohyblivá
- hukot a žhnutí, uzavřené více v sobě, než působící navenek, mužská síla; světlá teplá červená působí odhodlaně, hlasitě triumfujíc jako fanfáry
- symbol života a krve, vztah lásky a nenávisti, mučednictví
- ztělesňuje živost, čilost, dynamiku, sílu, vášně i náruživost, lásku a půvab, oheň, krev a boj; může také nést výraz tvořivého úsilí, žádostivosti, podnikavosti
- vzrušení, aktivita; růžová přináší horečnatý pocit v náhradu za fialovou

Modrá barva

- tmavší modrá je spíše zahloubaná, konstruktivní, ovládající, vážná, filozofická jako krystal; světlejší modř je toužebná, přívětivá, působí jako obloha, jasnost, ticho
- chladná, vzdalující se, ztmavěním se prohlubuje a stupňuje; nekonečno, nadsmyslná hloubka a klid, neurčitá, neosobní
- je výrazem klidu a pasivity, touhy i věrnosti, jemnosti citu, soustředěnosti,

oddané spokojenosti; symbolizuje nebe, nekonečnost, nedosažitelnost, hlubokou víru a vědomí smíření se světem

Zelená barva

- přirozená, chrání, ubezpečuje, je jako mateřství, bezpečí, naděje
- mládí, vitalita, plodnost, jaro, láska k bližnímu
- vyjadřuje životadárnou sílu přírody, vyvolává klid a pohodu, je barvou jistoty a růstu, tichá a vyrovnaná, hrdá a ochraňující, symbolizuje mládí, naději, bezpečí a přátelství²

„Účinky základních barevných skupin na lidskou psychiku lze podle X. Auera a H. Frielinga rozdělit do několika skupin. Mezi stimulující, teplé barvy autoři řadí dynamické a aktivní odstíny – červená, oranžově červená, oranžová, žlutooranžová a žlutá. Z jejich vzájemného spojení cítí vitalitu, pohyblivost a veselost. Dezintegrující, studené barvy oslabují snahu po aktivitě a povzbuzují soustředivost – ledová modř, modrofialová, ultramarin, modrozelená, tyrkysová.“³

Pastelové barvy vytvářejí přívětivé prostředí – světle fialová, světle zelená a světle modrá, béžová, růžová a stříbřitá. Většina sytých pastelových tónů nese něžný nádech.⁴

V obrazech jsem volila barvy podle svých pocitů. A protože jsem vycházela z fotografií pořízených v Londýně, jehož návštěvu jsem si opravdu užila, jsou mé obrazy laděny do pastelových, převážně světlých tónů. Jsou také hodně barevné, což má představovat mojí dobrou náladu a dynamickou atmosféru tohoto města, která mě nadchla. Zřídka jsem použila tmavé odstíny, které jsou často synonymem smutku.

² ROESELLOVÁ, Věra. *Linie, barva a tvar ve výtvarné výchově*. 2004. s. 245 - 246.

³ ROESELLOVÁ, Věra. *Linie, barva a tvar ve výtvarné výchově*. 2004. s. 247

⁴ ROESELLOVÁ, Věra. *Linie, barva a tvar ve výtvarné výchově*. 2004. s. 247

Je zajímavé, že i když jsem volila barvy spíše instinktivně, tak jsem vybrala správné barvy pro vyjádření mých pocitů.

Výtvarný výraz

Sjednocujícím prvkem v mých malbách se staly různě barevné plochy, které někdy můžou skoro připomínat geometrické obrazce. I toto neklidné uspořádání má znázorňovat dynamičnost Londýna a možná až euforii, ve které jsem se v tomto městě ocitla. Doplňujícím prvkem jsou pak barevné linie, které mají sloužit většinou jako obrisy, ale mají i dekorativní funkci a řekla bych, že celkový dojem z obrazů zjemňují.

4. Inspirace

Inspirace malíři

Myslím si, že mnoho umělců je inspirativních. Pokud bych ale měla vybrat mé nejoblíbenější, patří mezi ně většinou ti nejznámější jako Pablo Picasso, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, Paul Cézanne nebo Henri Matisse. Zaujali mě ať už svým osobitým stylem, používáním barev, tvarů nebo volbou námětů. Některými z nich, ale i jinými, jsem se při tvorbě mé bakalářské práce více či méně inspirovala.

Tito umělci měli natolik osobitý styl, že se do dnešní doby nikomu nepodařilo a podle mého názoru už ani nepodaří ho předčít. Já sama ani nejsem zastáncem nějakého kopírování stylů, ale určitá inspirace může být určitě prospěšná.

Největší inspirací při tvorbě mých maleb mi byl současný malíř, který vyučuje figurální malbu a kresbu na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni, a to pan profesor a akademický malíř, pan Boris Jirků. Zaujal mne svým originálním výtvarným stylem, znevažováním proporcí a především barevností

svých děl.

Boris Jirků

„Akademický malíř, profesor Boris Jirků se zabývá malbou, kresbou, grafikou, knižní ilustrací a sochařskou tvorbou. Vystudoval SUPŠ v Uherském Hradišti a dále Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Arnošta Paderlíka.

Většina jeho prací má figurativní charakter, u obrazů a ilustrací hraje významnou roli dynamická perspektiva a výrazná barevnost. Jeho tvorba je podobenstvím současného moderního života s originálním autorským projevem. Pitoresknost, expresivita, mnohdy až absurdnost obrazových příběhů vede ke klasifikaci a přiřazování díla Borise Jirků ke škole české grotesky.

S Galerií La Femme se zúčastnil tvůrčích pobytů v Brazílii, Kanadě, Andalusii, Ekvádoru, na Galapágách a ve francouzském Languedoc a Bretani, také na Sicílii. Na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové vyučoval po mnoho let figurální kresbu, zde byl i rektorem. V současné době vede figurální kresbu na universitě v Plzni a doktorandská studia na Akademii umění v Banské Bystrici. Je zakladatelem a organizátorem projektu FIGURAMA, mezinárodní výstavy kresby evropských universit.

Ilustroval mnoho významných děl světové literatury, například Mistra a Markétku od M. Bulgakova, Hořké povídky Maxima Gorkého, Kroniku ohlášené smrti a Sto roků samoty G. G. Márqueze. Je držitelem uměleckých ocenění, několikrát získal například cenu Nejkrásnější kniha roku za originální knižní ilustrace.

Boris Jirků patří mezi nejvýznamnější současné autory, je zastoupen ve sbírkách po celém světě.“⁵

5 Galerie La Femme [online]. Citováno dne [24. 6. 2017]. Dostupné z: <<http://www.glf.cz/cz/galerie-umelcu/jirku-boris/>>

André Derain

Při tvorbě mé bakalářské práce a hledání inspirace mě nejvíce zaujal jeden ze zakladatelů fauvismu André Derain. Jelikož mám ráda barevná díla, tak mě ta jeho nadchla, a to i technikou malby, kterou používal. Navíc se v jeho tvorbě, stejně jako v mé bakalářské práci, objevují významná místa v Londýně.

„André Derain zanechal studia inženýrství a začal se věnovat malířství. V roce 1898 se zapsal na Akademii Camillo v Paříži. Tam se také poprvé setkal se spolužákem Henrim Matissem. Krátce nato potkal ve vlaku Maurice Vlammnicka. Shodli se na společné lásce k malbě a domluvili se na tom, že spolu hned příští den začnou pracovat. V únoru roku 1905 koupil umělecký obchodník Ambrose Vollard všechny obrazy z Derainova ateliéru. V létě odešel Derain do Collioure, kde maloval společně s Matissem – tehdy se zrodil fauvismus. V roce 1906 dvakrát navštívil Londýn, kde maloval pohledy na Temži a Parlament. Během následujících let se soustředil na skupiny postav, portréty a zátiší, přičemž jeho práce získávaly na klasičtější a temnější atmosféře“.⁶

6 *Umění: velký obrazový průvodce*. 2010, s. 402

Inspirace uměleckým směrem

FAUVISMUS

Když jsem přemýšlela a hledala, ke kterému uměleckému směru bych mohla soubor mých maleb přiřadit, nejvíce se nabízel fauvismus. Samozřejmě se nemůžu s tímto stylem srovnávat, ale nějaká podobnost v mých malbách s fauvismem je. A to především ta, že tento směr se vyznačuje používáním jasných, čistých barev. Představitelé fauvismu také nepoužívaly barvy, které malované objekty měly. Šlo jim především o to, pomocí barev zprostředkovat pocity. A toho jsem chtěla docílit i já v mých malbách.

Fauvismus byl jedním z prvních významných hnutí moderního malířství. Byl založen na používání čistých barevných tónů a znamenal jednu ze základních etap pro umění 20. století.

Fauvistické hnutí nevytvořilo školu s přesně vypracovaným programem a teoriemi, ale pouze sjednocovalo. Jako umělecká tendence se fauvismus poprvé vyhraněně projevil na výstavě Podzimního salónu v Paříži v roce 1905, kde několik malířů, sdružených kolem H. Matisse, vystavilo svá díla, která vyvolala skandál. K dalšímu veřejnému vystoupení fauvistů došlo následujícího roku opět v Podzimním salóne. Tenkrát výtvarný kritik Louis Vauxcelles označil tyto malíře – pro zcela neobvyklé a zdánlivě zcela „barbarské“ užívání jasných barevných tónů – šelmami, les fauves. Toto pejorativní slovo se mělo později stát označením celého hnutí. Léta 1905 – 1907 byla léty největšího rozmachu fauvismu.

První skupina pocházela z ateliéru Gustava Moreaua a z Cariérový akademie (Marquet, Manguin, Camoin, Puy), druhá z Chatou (Derain, Vlammnick) a konečně

třetí z Le Havru (Friesz, Dufy, Braque).

Fauvismus byla umělecká tendence, která se snažila zobrazit světlo a prostor zářivými pigmenty, a to bez jakéhokoli iluzivního chápání světla, zcela jednoduchými prostředky, v nichž převažovala potřeba vnitřního řádu. Fauvismus definitivně osamostatnil výtvarné dílo, tj. přerušil jeho bezprostřední kontakt s opticky vnímatelným světem. Ve fauvismu šlo především o výraz senzuační dynamiky, o syntézu dosavadních výrazových prostředků, jak se vyvíjela od impresionismu. Jisté je, že ve fauvismu, podobně jako v Gauguinově díle, sehrálo významnou úlohu orientální umění (především u Matisse). Výsledkem měla být – a také byla – rovnováha pořádku a vášně, nespoutanosti a kázně.⁷

Fauvisté společně usilovali o dynamičtější způsob zachycení přírody. Experimentovali s výraznými, nepřírozenými barvami, které nanášeli krátkými, energickými tahy štětce. Ačkoli fauvisté mohli působit divoce, brzy si uvědomili, že je ani tak nezajímá impresionistický „prchavý dojem“ či prudkost výrazu, ale pevná, trvalá struktura. Zrovna tak pochopili, že Cézanne a Seurat byli stejně důležití a vlivní umělci jako van Gogh.⁸

Fauvistům šlo o čistou barvu a jednoduchou zkratku, o konstrukci obrazového prostoru bez modelace a stínování, o dokonalou harmonii mezi emocionálním výrazem a dekorativní kompozicí. Výrazová síla obrazu má vycházet z barevné plochy, která na diváka bezprostředně působí. Matisse prohlašoval, že chce tvořit „příjemné“ umění; využíváním zářivých barev se snažil podpořit čistotu kompozice.⁹

Myslím si, že by se u mých maleb jistě našla i podobnost s jinými uměleckými směry. Pro mnoho stylů byla barva důležitým prostředkem k vyjádření emocí, například pro expresionismus. U něj ovšem hrál podstatnou roli pro zachycení emocí hlavně výtvarný výraz. Subjektivně může v mých malbách vidět každý nějaký styl, pokud bude chtít. Například pan magistr Poláček přirovnával mé obrazy k naivní

⁷ ZYKMUND, VÁCLAV. *Stručné dějiny moderního malířství*. 1971, s. 59

⁸ *Umění: velký obrazový průvodce*. 2010, s. 402

⁹ *Wikipedie* [online]. Citováno dne [24. 6. 2017]. Dostupné z: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Fauvismus>>

malbě, mně zase připomínal především obraz č. 4, styl Pop art, který byl inspirován komiksy.

5. Výsledné obrazy

V této kapitole bych se ráda věnovala praktickému výstupu mé bakalářské práce, tedy sedmi malbám středního formátu na téma Můj mikrosvět. Předlohou pro malby mi byly fotografie z Londýna. Chtěla bych obrazy představit v pořadí, v jakém jsem je malovala. Ke každému obrazu uvedu informace o fotografii, podle které jsem ho malovala; popis obrazu, jak vznikl, pocity, ze kterých jsem vycházela a proč jsem vybrala dané barvy.

Obraz č. 1

První obraz vznikl podle fotografie, která byla pořízena před restaurací v Londýně. K výsledné malbě jsem použila pouze výsek z fotografie, protože s vedoucím mé práce jsme usoudili, že nejdůležitější jsou na fotce obličej mé a mé kamarádky.

Na obraze tedy dominuje můj portrét a portrét dívky, kterou jsem v Anglii poznala. Pozadí tvoří modrá obloha s bílými mraky a s kouskem věže, kterou překrývá mrak.

Tato malba vznikla jako první a z výsledku jsem měla dobrý pocit. Jak jsem již psala, bála jsem se takto velkých formátů, obzvláště tady, kde téměř celou plochu sololitové desky měly zabírat naše obličej. Důležité bylo zachovat proporce, což se mi snad docela povedlo. Rozhodně jsem viděla zlepšení od doby, kdy jsem začínala malovat skicy. Obraz se téměř shoduje s návrhem, jen levé půlky obličejů jsou na obraze v azurových odstínech, zatímco v návrhu jsou v odstínech modrošedé i zelené. Výsledná malba se mi líbí víc, protože azurové odstíny jsou zářivější. Obrisy jsou namalovány černou barvou, aby byly výraznější. Také naše levé oči jsou o něco větší, aby vynikly.

Moje pocity jsou odrazeny v našich portrétech. Ty jsou vymalovány z naší levé poloviny teplými barvami, které mají znázorňovat naši dobrou náladu. Z druhé, pravé půlky jsou vymalovány odstíny tyrkysové. Řekněme, že pravá polovina našich tváří

představuje tu naši běžnou, smutnější, zatímco do levé části se vtiskl náš mikrosvět. Respektive moje pocity v dané chvíli. Dobrou náladu umocňují také pastelové barvy, které jsem použila. Myslím si, že pozadí přidává už tak pozitivnímu obrazu jakousi zasněnost. Obraz díky němu působí, jako bychom doslova létaly v oblacích. Celkově jsem tedy chtěla docílit pozitivního dojmu z obrazu, protože i naše pocity byly pozitivní, a to se mi, myslím, podařilo.

Obraz č. 2

Druhá fotografie, podle které jsem tvořila, je z kavárny, ve které jsme se na chvíli zastavily, abychom si odpočinuly od poznávání Londýna. Na fotografii sedíme v křeslech a mezi námi je malý stůl s naší objednávkou.

Na výsledném obraze jsme opět pouze my, protože kavárna v pozadí nevypadala hezky a mně šlo stejně o to, vyjádřit pocity, které jsem měla, když jsem v ní seděla. Barvy oblečení i nábytku jsem jako jedny věci z mála v souboru mých maleb zachovala tak, jak byly na fotografii. A to proto, aby více vynikly barvy, na našich tělech, představující moje emoce.

Tato malba už je tmavší, než předchozí. Ruce máme obě vystínované černou barvu, Andrea má takto vystínovaný i dekolt. Je to opět proto, aby vynikly barvy v našich obličejích, kde se emoce odrážejí nejvíce. Naše tváře jsou, stejně jako v předchozí malbě, barevně rozděleny na dvě části. Tentokrát máme naše pravé poloviny obličeje šedo-bílé. Význam je také stejný, jako v předchozím obraze. Šedá by se dala ještě více přiřadit k jakési rutině všedního dne, našeho všedního mikrosvěta. Stejně tak naše nohy jsou vymalovány v odstínech šedé s bílým a černým stínováním. Aby naše postavy nesplynuly s křesly, použila jsem různě barevné linky.

Obraz č. 3

Na další fotografii, kterou jsem použila pro vytvoření mé bakalářské práce, jsem já mezi davem turistů. Stojím před Big Benem, známou londýnskou památkou. Ta se tentokrát v malbě objevila, ale jen z malé části. Důležitý byl dav lidí a já mezi nimi. Tato fotografie se mi líbí, protože já jediná stojím na místě a usmívám se, aby mě kamarádka vyfotila. Všichni ostatní vypadají, jako že někam pospíchají. Kamarádka musela jednat opravdu rychle, aby mne stihla vyfotit. Myslím si, že tato fotografie je dobrou předlohou pro vyjádření mého mikrosvěta v Londýně. Je na ní dobře zachycena dynamičnost tohoto města.

Postavám jsem opět zanechala barvy jejich oblečení, jinak jsem je ale změnila. Obličejové jsou pokryty barvami, a to převážně pastelovými, které se objevují napříč všemi mými obrazy. V obličejích ostatních se také více či méně objevují odstíny šedé. Jen u mě tentokrát chybí. A to proto, že ostatní na fotce se tváří tak nějak znuděně a já mám rozzářený úsměv, protože stojím před Big Benem. Ale je také možné, že turisté, tedy děti okolo mne, jsou na školním výletě a pospíchají, aby stihli navštívit další památku, kterou má jejich paní učitelka na programu. Výsledný obraz se barevně liší od skicy v tom, že ve finální podobě jsem vynechala tmavě modrou barvu v oblečení chlapců a nahradila jsem ji světlejší petrolejovou a v oknech Big Bena fialovou. Celkově jsou barvy na velké malbě světlejší, a tak malba působí jasněji a veseleji.

Obraz č. 4

Na snímku pro můj čtvrtý obraz jsou opět portréty mě a Andrey, tentokrát ale stojíme před zábradlím u řeky Temže. V pozadí jsou lidé a Parlament s Big Benem, ale fotku jsme pro účely malby opět ořízli. Na fotce pak zůstali jen naše portréty a paní v šatech za námi.

Téměř přes celou plochu jsou tedy naše portréty. Ty jsou vymalovány plochami

různých velikostí připomínající geometrické tvary. Za námi je zábradlí, o které se opírá žena, hledící přes něj. Nechtěla jsem opakovat stále stejný styl mých maleb, a tak jsem se rozhodla namalovat obraz převážně v odstínech růžové a fialové. Přesně jsem použila asi čtyři barvy – bílou, růžovou, červenou a fialovou. Růžová a fialová se v malbě vyskytuje v různých odstínech. V mém portrétu se objevuje více červené, zatímco u Andrey zase více růžové. Je to z toho důvodu, že Andrea byla blondýna, tedy světlejší typ.

Chtěla jsem, aby na obraze převládala růžová s fialovou, protože jsou to opět optimistické barvy, ale také se dá říci naivní. Když jsme s Andreou objevovaly Londýn, byla jsem z něho unešená. Užívala jsem si každý moment natolik, že jsem zapomněla na všechno ostatní. Dalo by se tedy říci, že jsem vše viděla naivně nebo také “přes růžové brýle“. Proto jsem zvolila tyto většinou pastelové odstíny růžové a fialové.

Musím se přiznat, že na tomto obraze, ač to možná bohužel není vidět, jsem strávila nejvíce času. Nešlo mi docílit sytých barev, pořád jsem s malbou nebyla spokojená. Možná to bylo proto, že obraz působí čistě, jemně, a tak jsem ho nechtěla pokazit. Každopádně jsem udělala chybu, že jsem se k tomuto obrazu vracela po dlouhé době. Nakonec snad ale dopadl dobře.

Obraz č. 5

Předloha pro můj pátý obraz byla pořízena také před Big Benem, ale z větší vzdálenosti. Andrea mě vyfotila na silnici, proto okolo mě tentokrát nejsou davy turistů. Přesto kolem mě nějakí lidé jsou, ale nejvíce jich je za mnou na přechodu. Fotku jsme opět ořízli, aby zůstalo to nejdůležitější, tedy já a lidé okolo mě.

Pro tuto malbu jsem si opět vybrala jen nějaké barvy, a to jak teplé, tak studené. Mám ráda barevné kontrasty a moje nejoblíbenější barvy jsou modrá a oranžová, které považuji za barvy klidné. Také proto v pátém obraze najdeme právě tyto barvy. Doplnují je ještě žlutá, růžová a oranžová. Žlutá, kterou jsem použila pro

vybarvení plochy, jež představuje silnici, v této malbě představuje sluneční svit, který na ni dopadal. Žlutá je zároveň barvou dynamickou, a tak přesně vystihuje atmosféru dané situace. Stejně tak červená na nás působí živě. Růžová a fialová zde opět představují naivitu mého bezprostředního mikrosvěta.

Obraz č. 6

Je zajímavé, že fotografie k předposlední malbě vznikla také na konci naší cesty za poznáváním Londýna, a to na slavném mostě Tower Bridge. Opět mě fotila Andrea, která tam se mnou byla. Jsem přibližně uprostřed fotky, před věží, podle které je most pojmenován. Na mostě opět proudí dav lidí, především na levé straně fotografie.

Kompozice, kdy já stojím v jejím středu a dav lidí vedle mě je opět v pohybu, mě sama o sobě vyzdvihuje do popředí. Já jsem tento fakt ještě podpořila použitím barev. Jde přece o můj mikrosvět. A tak moje postava oplývá barvami, zatímco postavy jsou převážně v odstínech modré, obtažené barevnými linkami. K pastelovým barvám, které převažují i v tomto obraze, jsem přidala zářivě zelenou. Obraz tak působí výrazněji a moje pozitivní emoce a energie města jsou z něho patrné na první pohled.

Protože skicu k tomuto obrazu jsem tvořila také téměř naposledy, dá se říci, že obsahuje moje celkové pocity z Londýna. Díky svítivě zelené barvě je možná nejjasnější z celého souboru maleb, a stejně tak jasné a pozitivní si chci zachovat vzpomínky na toto město.

Obraz č. 7

Fotografie pro můj poslední obraz vznikla jako jediná jinde, než v Londýně, a to ve Winchesteru. Byla jsem tam na výletě před návratem zpátky do České Republiky. Snímek jsem pořídila v rychlém občerstvení.

Výsledný obraz je rozdílný od obou skic, ale více se podobá té první, barevné.

Malba je již provedena v tmavších barvách, pastelové odstíny zde chybí. A to proto, že jsem měla v tu chvíli smíšené pocity. Byla jsem před odjezdem domů, kam jsem se těšila, ale také mě trochu mrzelo, že už odjíždím z Anglie.

Využití tématu ve výchovném procesu

Podle mého názoru by se téma „Můj mikrosvět“ dobře uplatnilo ve výchovném procesu. Toto téma se nabízí ke zpracování pro děti různých věkových kategorií, počínaje těch v předškolním věku, ale stejně tak je vhodné i pro dospělé. A to nejen ve školách, ale také například v zájmových kroužcích a podobně. Děti by téma Mikrosvět mohlo bavit pro jeho neohraničenost. Skrze tvorbu, výtvarný výraz nebo volbu barev bychom je tak mohli lépe poznat. Již děti v předškolním věku mají schopnost zprostředkovávat svět, tak jak ho vnímají, skrze výtvarnou tvorbu. Využití by se našlo také v arteterapii.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo vytvořit soubor sedmi maleb středního formátu a objekt na téma „Můj mikrosvět“.

Už od samého začátku jsem toto téma chápala jako zprostředkování mých pocitů. Bohužel jsem dlouhou dobu hledala konkrétní podobu mé tvorby. Z počátečního plánu malovat abstraktně sešlo pro nedostatek mých zkušeností. Pomohla mi cenná rada vedoucího mé práce, a to použít jako předlohu pro malby fotografie pořízené v Anglii.

Poté už chybělo jen vybrat správnou formu pro zpracování tohoto tématu. Prostřednictvím skic, které jsem tvořila na počítači, jsem našla styl, který se mi líbil nejvíce.

V malbách jsem chtěla především vyjádřit moje pocity, které jsem v době pořízení fotografií měla. Toho jsem se snažila docílit volbou barev pro mé obrazy. Malby by měly na diváka působit pozitivně a energicky, protože takto jsem se v Anglii cítila.

V průběhu tvorby mé bakalářské práce jsem u sebe v malbě zaznamenala velký pokrok, hlavně v práci s proporcemi. Bavila mne i cesta k finálním návrhům. I když byla zdoluhavá, tak jsem se při ní mohla zlepšovat a vyvíjet. Zjistila jsem, že zatím nemám ještě dostatek zkušeností na to, abych mohla malovat abstraktně. Také jsem v praxi poznala, jak důležitý je pro malování trénink. Díky tvorbě mé bakalářské práce jsem si vyzkoušela malovat na takto velké formáty, z čehož jsem měla nejprve strach. Především jsem se při tvorbě maleb utvrdila v tom, že mě malování baví a chci v něm pokračovat a dále se tak zdokonalovat.

Resumé

The aim of my bachelor thesis was to create complex of seven middle-sized paintings and object for a theme „My microworld“. From the very beginning I had understood this theme as mediation of my feelings. Unfortunately, I was finding concrete appearance of my creation for a long time. It departed from early plan to paint abstractly for lack of my experiences. It helped me valuable advice from supervisor of my work to use pictures made in England as model for paintings.

Then missed only to choose the right form for processing this theme. Trough the sketches I made on my computer, I found the style, which I liked the most.

In the paintings I wanted first of all to express my feelings, which I had in time of making pictures. I tried to achieve this by choosing the colours for my paintings. The paintings should have a positive and energetic effect on the viewer, because I felt in England like this.

During creation of my bachelor thesis I had noticed a big progress in my painting, mainly in work with proportions. I enjoyed the way to the final drafts too. Although it was lengthy way, I could to improve and develop myself . I found that I haven't enough experiences to paint abstractly yet. I also learned in practice, how important for painting is training. Thanks to the creation of my bachelor thesis I tried to paint in such large formats, which I was first afraid of. First of all, I confirmed myself in enjoying painting and that I want to continue with it and further improve myself in it.

SEZNAM LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Literatura

LUCIE-SMITH, Edward. *Artoday: Současné světové umění*. Praha: Slovart, 1996. 511 s. ISBN 80-85871-97-1

LIESSMANN, Konrad Paul. *Filozofie moderního umění*. Olomouc : Votobia, 2000. 205 s.: il., ISBN 80-7198-444-2

GAWLIK, Ladislav. *Dějiny výtvarného umění*. V Plzni: Západočeská univerzita, Ústav celoživotního vzdělávání, 2010. 213 s., 23 s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-7043-909-8

ZYKMUND, Václav. *Stručné dějiny moderního malířství*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971.

MALIVA, Josef. *Doteky s uměním a časem*. Brno: Vysokého učení technické, 1997. 199 s.: fot., obr. ISBN 80-214-1088-4

LYNTON, Norbert. *Umění světa. Umění 19. a 20. století*. Praha: Artia, 1981. Umění světa. 192 s., 113 barev. a 93 černobílých ilustr.

Umění : velký obrazový průvodce. Praha: Knižní klub, 2010. 612 s. ISBN 978-80-242-2663-7

ROESELOVÁ, Věra. *Linie, barva a tvar ve výtvarné výchově*. Praha: Sarah, 2004. 265 s.: il. ISBN 80-902267-5-2

LANGEROVÁ, Marie. *Klíče k obrazu (vyprávění o malířích a malířství)* : pro čtenáře od 12 let. Praha: Albatros, 1983. 178 s.: obr., fot., [15] s. barev. fot. ; 21 cm. ISBN 13-835-83

RUHRBENG, WALTHER, Ingo F., ed. *Umění 20. století*. Praha: Slovart, 2004, 840 s.: barev. il., portréty. ISBN 80-7209-521-8

GOLDING, John. *Cesty k abstraktnímu umění: Mondrian, Malevič, Kandinskij, Pollock, Newman, Rothko a Still*. Brno: Barrister & Principal, 2003. 223 s., LVII s. il. příl. : il. ISBN 80-86598-48-9

Internetové zdroje

Wikipedie [online]. Citováno dne [24. 6. 2017]. Dostupné z:

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Barevn%C3%A1_kompozice>

Galerie La Femme [online]. Citováno dne [24. 6. 2017]. Dostupné z:

<<http://www.glf.cz/cz/galerie-umelcu/jirku-boris/>>

Wikipedie [online]. Citováno dne [24. 6. 2017]. Dostupné z:

<<https://cs.wikipedia.org/wiki/Fauvismus>>